

Úterý 28. listopadu

- 9.00–10.00** Prezence účastníků, dopolední káva
- 10.00–10.15** Slavnostní zahájení
Mgr. Irena Chovančíková
(ředitelka Masarykova muzea v Hodoníně)

Blok I. Hospodářské dějiny střední Evropy v raném novověku – problémy, trendy, vztahy

10.15–10.30

PhDr. Jan Lhoták, Ph.D. (Západočeská univerzita)
Tržní okruhy v Čechách a perspektivy jejich bádání

10.30–10.45

prof. PhDr. Peter Kónya, Ph.D. (Prešovská univerzita)
Premeny hospodárskeho a spoločenského vývinu v hornouhorských zemepanských mestách a mestečkách v 17. storočí

10.45–11.00

Mgr. Miroslav Baranek (Archiv města Bratislavy)
Prešpork na sklonku raného novoveku

11.00–11.15

PhDr. Marek Vařeka, Ph.D. (Masarykovo muzeum v Hodoníně)
Hodonín – město na hranici

11.15–11.30

Mgr. David Richter, Ph.D. (Univerzita Pardubice)
Nižší šlechta na předměstských dvorech Chrudimě v předbělohorském období

11.30–11.45

Mgr. Marie Buňatová, Dr.phil. (Akademie věd České republiky)
Ekonomické vztahy mezi pražskými Židy a šlechtou v předbělohorských Čechách

11.45–12.00 Diskuse

12.00–13.15 Přestávka na oběd

Blok II. Peníze – ceny, mzdy, daně, cla, úvěr

13.15–13.30

Mgr. Dalibor Janiš, Ph.D. (Ostravská univerzita)
Cl a mýta v moravském zemském právu v 15. a 16. století

13.30–13.45

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc. (Univerzita Pardubice)
Vliv změn v úvěrovém a daňovém systému na vývoj trhu s pozemkovým majetkem v předbělohorských Čechách

13.45–14.00

doc. PhDr. Václav Ledvinka, CSc.
(Archiv hlavního města Prahy)
Aféra Jiřího z Lobkovic (1593) – očima historika hospodářských dějin

14.00–14.15

PhDr. Roman Zaoral
(Fakulta humanitních studií Univerzita Karlova)
Proměny životní úrovně obyvatel moravských královských měst v 15. – 17. století prizmatem cen a mezd

14.15–14.30

Mgr. Jiří David, Ph.D. (Muzeum Brněnska)
Daně – půjčky – nedoplatky. Prozatím nespojitě poznámky k finančnímu hospodaření Moravy v 18. století

14.30–14.45 Diskuse

14.45–15.00 Přestávka na kávu

Blok III. Poddaní – právní a sociální poměry

15.00–15.15

PhDr. Jana Janišová, Ph.D. (Univerzita Palackého Olomouc)
Právní postavení poddaných na Moravě v 16. století

15.15–15.30

prof. PhDr. Vladimír Rábík, Ph.D. (Trnavská univerzita v Trnavě)
Majetkový register poddanských dedin trnavskej fary sv. Mikuláša z roku 1510

15.30–15.45

prof. PhDr. Marie Ryantová, CSc. (Jihočeská univerzita)
Robotní povinnosti a zatížení poddaných v 17. století – příklad panství Vysoký Chlumec

15.45–16.00

prof. Mgr. Miloš Marek, Ph.D. (Trnavská univerzita v Trnavě)
Sociálne pomery zamestnancov na panstve Moravy v pol. 18. storočia

16.00–16.15

PhDr. Ladislav Nekvapil, Ph.D.
(Východočeské muzeum v Pardubicích)
Odměňování čeledi na českých panstvích v 17. a 18. století

16.15–16.30

Mgr. Lenka Nováková, Ph.D. (Muzeum Těšínska)
„...při svetle a teple...“ Hmotné zabezpečení výminkářů ve městech hukvaldského panství

16.30–16.45 Diskuse

16.45–17.00 Přestávka na kávu

Blok IV. Vinohradnictví – od měst k velkostatku

17.00–17.15

Mgr. Jan Knobloch (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně)
Život ve stínu hor viničných: Tradice vinařství na velkostatku Velké Žernoseky v raném novověku

17.15–17.45

PhDr. Jiří Koumar, Ph.D. (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně)
*„...pod panské poplatky a sousedské pořádky, nyní i na časy budauci“.
– Změny v držení vinic ve viničních knihách raného novověku...?*

17.45–18.00

Mgr. Michal Franko, Ph.D. (Trnavská univerzita v Trnavě)
Výčap vína v režii malokarpatských vinohradníckych miest počas 17. storočia

18.00–18.15 Diskuse

19.00–23.30 Společenský večer

(s malou ochutnávkou darů jižní Moravy)

Středa 29. listopadu

8.00–8.30

Prezence účastníků, ranní káva

Blok V. Raně novověký velkostatek

8.30–8.45

Mgr. Karel Mlateček, Ph.D.
(Státní okresní archiv Vyškov se sídlem ve Slavkově)
Zástřizlové a jejich hospodaření v 15. století? Kontinuita (a diskontinuita) budování šlechtických venkovských panství

8.45–9.00

PhDr. Jan Hruboš, Ph.D. (Zemský archiv Opava)
Proměny velkostatku olomouckého biskupství v předbělohorské době

9.00–9.15

doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D. (Univerzita Karlova)
„Oceňování (taxovních) statků ve Valdštejnově Frýdlatském vévodství“

9.15–9.30

Mgr. et Mgr. Lada Dittrichová
(Univerzita Jana Evangelisty Purkyně)
Hospodářská politika Gundakara z Lichtenštejna

9.30–9.45

PhDr. Ondřej Haničák (Slezské zemské muzeum)

Hospodářské zázemí lichtenštejnského velkostatku Opavsko-krnovského knížectví v popisu stavitele a architekta Johanna Christopha Fabicha

9.45–10.00

Mgr. Ivana Červenková, Ph.D. (Slovenský národní archiv)

Zisky kontra výdavky alebo Aké bolo hospodárenie na cisárskom panstve Šaštín v druhej polovici 18. storočia z pohľadu financií?

10.00–10.15

Mgr. Mária Letzová (Trnavská univerzita v Trnave)

Testament Michala Šerénioho (+1626) ako prameň k dejinám rodu Šeréniovcov a hospodárskemu vývoju panstva Nový Světlov v ranom novoveku

10.15–10.30

doc. Mgr. Lenka Martínková, Ph.D. (Jihočeská univerzita)

Svědectví o nelehké době. Relace direktora Staina z května 1802 o stavu panství Pacov a důsledcích josefínských reforem na chod velkostatku a vrchnostenské správy a na život venkovských poddaných

10.30–10.50 Diskuse

10.50–11.15 Přestávka na kávu

Blok VI. Hospodářská a sociální každodennost – očima mikrohistorie

11.15–11.30

PhDr. Daniel Kovář (Státní okresní archiv České Budějovice)

Vápno k bílení kostelů i ke hnojení polí. Těžba a zpracování vápence na Českobudějovicku v 16. – 18. století a jejich vliv (nejen) na stavební kulturu regionu

11.30–11.45

doc. PhDr. Jana Vojtíšková, Ph.D. (Univerzita Hradec Králové)

Léčebné lázně jako součást hospodářství královských měst v Čechách v 17. a 18. století

11.45–12.00

doc. Mgr. Anna Mária Kónyová, Ph.D. (Prešovská univerzita)

Majetkové zabezpečenie a hospodárenie reformovaných farárov v Hornom Uhorsku v 17. storočí

12.00–12.15

doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D. (Západočeská univerzita v Plzni)

Sociální a ekonomická „elita“ v malém městě 2. poloviny 18. století? Vzestupy a pády rabštejnských Müllingů

12.15–12.30 Diskuse

12.30–13.30 Přestávka na oběd

Blok VII. Hospodářské a sociální poměry – vize a realita

13.30–13.45

Ing. Zdeněk Novák (Národní zemědělské muzeum)

Okrasný nebo okrášlený statek?

13.45–14.00

PhDr. Miroslava Lazniová

(Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica)

Predstavy o dobrom fungovaní uhorského hospodárstva v diele Gregora Berzeviczyho

14.00–14.15

doc. PhDr. Miroslav Kamenický, Ph.D.

(Univerzita Komenského)

Návrhy na oživenie montánneho hospodárstva na strednom Slovensku v 18. storočí a ich realizácia

14.15–14.30

prof. PhDr. Zuzana Lopatková, Ph.D.

Mgr. Radoslava Ristovská, Ph.D. (Trnavská univerzita v Trnave)
Hospodársky a sociálny obraz panstiev na západnom Slovensku v prvej tretine 18. storočia

14.30–14.45

Mgr. Miroslav Lacko, Ph.D. (Friedrich-Christian-Lesser-Kolleg für Ostmitteleuropa, Friedrich-Schiller-Universität, Jena)

Podcenení partneri: Hospodárske vzťahy Sliezska a Uhorska v ranom novoveku

14.45–15.00

prof. PhDr. Rudolf Žáček, Dr.

prof. PhDr. Irena Korbelářová, Dr. (Slezská univerzita)

Obraz hospodářské a sociální situace rakouské části Slezska na počátku vlády Josefa II. ve specifických pramenech hromadného charakteru

15.00–15.15 Diskuse

15.15–15.30 Přestávka na kávu

Blok VIII. Hospodářský pokrok? Ekonomika mezi válkou a mírem, politikou a ideologií

15.30–15.45

PhDr. et PhDr. Markéta Tymonová, Ph.D. (Slezská univerzita)

Obchod s olovem ve středověku a raném novověku

15.45–16.00

Mgr. Šárka Nekvapil Jirásková, Ph.D. (Univerzita Pardubice)

Faktorství v Čechách v 18. století na příkladu východočeského panství Choltice

16.00–16.15

PhDr. Zuzana Vlasáková, Ph.D. (Univerzita Pardubice)

Personální obměny úřednictva komorních statků v letech 1615–1623 a jejich (nejen) ekonomické pozadí

16.15–16.30

Mgr. Lukáš Sláma (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně)

Válka a město: systém kontribucí v raně novověkém poddanském městě v době třicetileté války

16.30–16.45

Mgr. Michaela Neubauerová (Státní okresní archiv Jeseník)

Nástin problematiky majetkových konfiskací na příkladu čarodějnických procesů na Jesenícku

16.45–17.00 Závěrečná diskuse

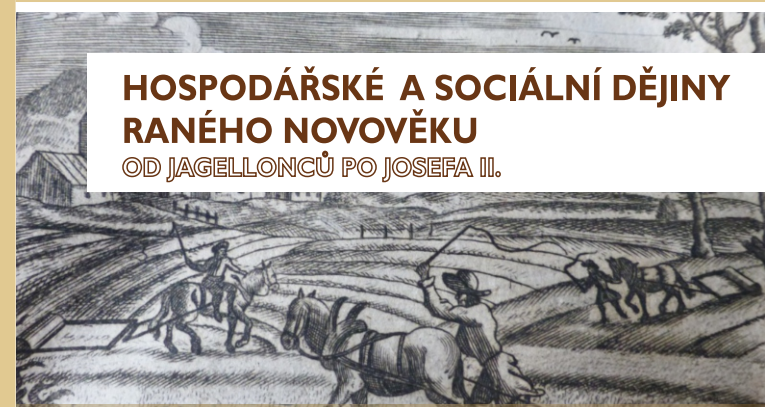
17.00–17.15 Závěr konference

Organizátoři si vyhrazují právo na úpravy programu.

Kontakt pro případné dotazy a organizační záležitosti:

PhDr. Marek Vařeka, Ph.D.

m.vareka@masaryk.info, +420 604 746 114

HOSPODÁŘSKÉ A SOCIÁLNÍ DĚJINY RANÉHO NOVOVĚKU OD JAGELLONCŮ PO JOSEFA II.

mezinárodní vědecká konference

PROGRAM

28. – 29. listopadu 2023

Masarykovo muzeum v Hodoníně
budova sálu Evropa | Národní tř. 21, Hodonín

